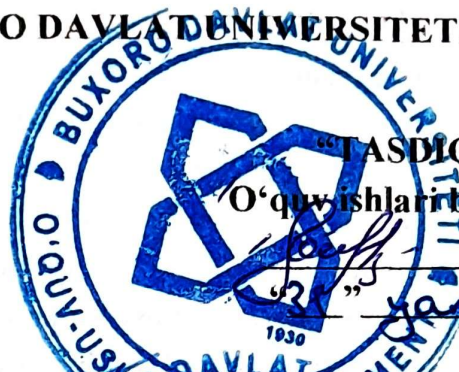

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
R.G'.Jumayev
"31" yanvar 202_-yil

"KELISHILDI"
Iqtisodiyot va turizm fakulteti
dekani A.S.Ibragimov
"31" yanvar 202_-yil

"KELISHILDI"
O'quv-uslubiy departament
boshlig'i S.S.Davlatov
"31" yanvar 202_-yil

**60411700- Logistika (agrologistika) ta'lim yo'nalishi
bitiruvchilari uchun ixtisoslik fanlaridan Yakuniy
davlat attestatsiyasi imtihon**

DASTURI

Ixtisoslik fanlari:

- 3.01 - "Logistika"
- 3.06 - "Yetkazib berish zanjirlarida boshqaruv"
- 3.08- "ASM iqtisodiyoti"

ANNOTATSIYA

Iqtisodiyotni yangilash va modernizatsiyalash sharoitida mehnatni tashkil etish, mehnat resurslarining shakllanishi va ulardan samarali foydalanish muammolarini o'rganish, iqtisodiy mushohada qilish usullari bilan qurollantirish, iqtisodiy hodisa va jarayonlar mazmunini mantiqiy mushohada qilish uchun zarur bo'lgan uslubiy yondashuvlarni egallashiga ko'maklashish, ular ongiga milliy istiqloq g'oyasini va milliy mafkuraning asosiy qoidalarini singdirish, hozirgi zamon rivojlangan bozor iqtisodiyotini vujudga keltirishning dolzarb muammolarini ochib berish, global iqtisodiy rivojlanish bo'yicha bilimlarning nazariy asoslarini, global iqtisodiyotning asosiy tushunchalari va kategoriyalarini, global darajada amal qiluvchi iqtisodiy qonunlar va tamoyillarini o'rgatish hamda ularni amaliyotda tatbiq etish ko'nikmasini hosil qilishga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:		i.f.n., dots. M.A.Oripov
		i.f.n., katta o'qituvchi S.S.Ro'ziyev
		O'qituvchi A.D.Qudratov

Taqrizchilar:		i.f.f.d., dotsent X.R.Turobova
		i.f.n., dotsent Boboyev A.Ch.

Imtihon dasturi Buxoro davlat universiteti kengashida ko'rib chiqilgan va tasdiqlangan.

202_yil "___" _____dagi _____-sonli bayonnoma

KIRISH

Kishilik jamiyatining tovar-pul munosabatlari mavjud bo'lgan har bir ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyot bosqichda moliya munosabatlari iqtisodiy tizimning tarkibiy qismi bo'lib jamiyatning rivojlanib berishda muhim o'rinni egallab kelgan.

O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotida iqtisodiy munosabatlarni rivojlantirishga qaratilgan iqtisodiy islohotlar moliya tizimida ham keskin o'zgartirishlarni amalga oshirishni taqozo qilmoqda.

Mamlakatimiz taraqqiyotini yanada rivojlantirish, hozirgi davr o'zgarishlariga har tomonlama javob beradigan barqaror va mustahqam iqtisodiyotni qaror toptirish maqsadida, "O'zbek modeli"da belgilab berilgan besh tamoyilning mantiqiy davomi sifatida 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishlari bo'yicha "Harakatlar strategiyasi" ishlab chiqildi. Ushbu strategiyaga asosan quyidagi ustuvor yo'nalishlar belgilab olindi:

- ❖ Davlat va jamiyat qurilishi tizimini takomillashtirishning ustuvor yo'nalishlari;
- ❖ Qonun ustuvorligini ta'minlash va sud-huquq tizimini yanada isloh qilishning ustuvor yo'nalishlari;
- ❖ Iqtisodiyotni rivojlantirish va liberallashtirishning ustuvor yo'nalishlari;
- ❖ Ijtimoiy sohani rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari;
- ❖ Xavfsizlik, diniy bag'rikenglik va millatlararo totuvlikni ta'minlash hamda chuqur o'ylangan, o'zaro manfaatli va amaliy tashqi siyosat sohasidagi ustuvor yo'nalishlar.

"Harakatlar strategiyasi"da belgilangan ustuvor vazifalarni bajarishda ushbu fan alohida ahamiyat kasb etadi.

Hozirgi iqtisodiy jarayonlarning eng qizg'in davrida moliya munosabatlarning mazmuni va ahamiyati ortib bormoqda. Bu munosabatlarni o'rganadigan iqtisod-moliyaviy fanlarning ham ahamiyati kuchayib bormoqda.

Iqtisodiyotdagi jadal o'zgarishlar, yuzaga kelgan demografik vaziyat, ro'y berayotgan globallashtirish o'zgarishlar o'z navbatida insonning jamiyatdagi holati o'zgarishiga ham olib kelmoqda. Fanga asoslangan yangi ilmiy bilimlar ishlab chiqaruvchi kuchga aylanmoqda. Korxonalarda hal qiluvchi darajadagi zarur ijodiy shaxslar borligi firmalar iqtisodiyotining asosi bo'lib qolmoqda. Ishlab chiqarishning ilmtalabligi, uning intellektual va innovatsion ko'rinishda namoyon bo'lishi hozirgi sharoitda jamiyat yangilanishining ob'ektiv ehtiyojlari yangi turdagi xodim va ish beruvchining shakllanishiga ko'maklashmoqda. Bu narsa o'z navbatida mehnat jarayonini boshqarishga yangicha yondashuvlar qo'llanishini taqozo etmoqda.

5232500- Logistika (agrologistika) ta'lim yo'nalishi bitiruvchilari uchun ixtisoslik fanlaridan Yakuniy davlat attestatsiyasi sinovi yozma ishlarini
BAHOLASH MEZONLARI

Yozma ish Yozma ish uchun 4 tadan savol tuziladi va har bir savolga "0" balldan "25" ballgacha baholanadi	20-25-ball	Talaba berilgan yozma ishdagi 4 ta savolning har birini mohiyatini tushunishi, bilishi, tasavvurga ega bo'lishi lozim. Uni ilmiy asoslagan holda ijodiy fikrlab, mustaqil mushohada yuritib, imloviy xatosiz yoritib berishi hamda shu sovellarda berilgan ma'lumotlarni taqqoslay olishi, xulosa va qarorlar chiqargan holda, amalda qo'llay bilihi kerak. Talaba 4 ta savolga ham shu mezon asosida javob bergan bo'lsa, yozma ishga maksimal 100 ball (4x25 ball) qo'yiladi. Talabani fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatgichini nazorat qilishda quyidagi namunaviy mezonlar tavsiya etiladi (har bir savol uchun): 20-25 ball uchun talabani bilim darajasi qo'yidagilarga javob berishi lozim: xulosa va qaror qabul qilish: ijodiy fikrlay olish; mustaqil mushohada yurita olish; olgan bilimlarni amalda qo'llay olish; mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo'lish.	Umumiy ball - 100 ball 86-100-ball. A'lo, (86-100 %).
	15-20 ball	Talaba berilgan yozma ishdagi 4 ta savol to'g'risida bilim va tasavvurga ega bo'lishi lozim. Savolni mohiyatini tushungan holda mustaqil mushohada yuritib, savol mazmunini yoritib berishi kerak. Berilgan ilmiy ma'lumotlarni o'zaro taqqoshga qiynaladi, xulosalar yakuniga yetmagan. Talaba 4 ta savolga ham shu mezon asosida javob bergan bo'lsa, yozma ishga 20 ball (5x4 ball) qo'yiladi. 15-20-ball uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim; • mustaqil mushohada yurita olish; olgan bilimlarini amalda qo'llay olish; • mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bulish.	71-85-ball. yaxshi (71-85 %). 55-70-ball. Qoniqarli, (55-70 %)
	10-15	Talaba yozma ishdagi 4 ta savolni mohiyatini	

	ball	tushunishi, tasavvurga ega bo'lishi, qisman bilishi hisobga olinadi. Ilmiy ma'lumotlar qisman yozilgan, bu ma'lumotlar asosida mustaqil fikr va xulosalar yurita olmaydi. Talaba 4 ta savolga ham shu mezon asosida javob bergan bo'lsa, yozma ishga 15 ball qo'yiladi. 10-15-ball uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim; • mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo'lish.
	5-10-ball	Talaba 4-ta savolning mohiyatini qisman tushunsa, ilmiy ma'lumotlarni yozishda xatoliklarga yo'l qo'ysa. Mustaqil fikr va xulosalar yoritilmagan bo'lsa, yozma ishga jami 10 ball qo'yiladi.
	0-5 ball	Talaba 4-ta savolni mohiyatini tushunmasa, ilmiy ma'lumotlarni bayon etishda qo'pol xatoliklarga yo'l qo'yilsa, ma'lumotlar asosida mustaqil fikr yurita olmasa, yozma ishga jami 5 ball qo'yiladi.

"Logistika" fanidan

Davlat attestatsiya sinovi uchun dastur

1. Logistikaning asosiy holati va tamoyillari.

Logistikani amaliyotga joriy etish sharoitlari. Logistikaning asosiy holati. Kibernetik nazariy tizimning umumiy uslubiyati asosida logistikadan foydalanish va takomillashtirish. Bozor ehtiyojini hisoblash. Mijozlarga logistik xizmat ko'rsatishning optimal darajasi. Logistik jarayonlar monitoringida tizimli tahlildan foydalanish.

2. Logistik zanjirlar va operatsiyalar.

Logistik zanjir qatnashchilarining asosiy tarkibi va tuzilmasi. Logistik zanjirlarni shakllantirishda motivatsiya va shartlari. Logistik zanjir qatnashchilarining asosiy tamoyillari. Logistik operatsiyalar tasnifi. Texnologik va tijoriy operatsiyalar. Logistik operatsiyalarni amalga oshirish ketma-ketligi.

3. Logistik tizimlar.

Logistik tizimlarning mohiyati. Logistik tizimlarni tiplari va turlari. Logistik tizimlarga ta'sir ko'rsatuvchi asosiy elementlar va omillarni tanlash usuli. Logistik tizimlarni ishlab chiqish. Logistik tizimlarni shakllantirishning

asosiy xususiyatlari: butunli va bulinishli; elementlararo aloqalar mavjudligi; tashkiliy jihatlari; sinergetik samarasi. Makro-mikro logistik tizimlar.

4-mavzu. Logistikada asosiy oqimlar. Moddiy oqimlar.

Moddiy oqimlarning tasnifi va mohiyati. Moddiy oqimlarning paydo bo'lishi. Moddiy oqimlarning tarkibi va tuzilmasi. Moddiy oqimlarning klass tasnifi. Moddiy oqimlarning hajmiy va o'lchov parametrlari. Qaytuvchi moddiy oqimlar. Moddiy oqimlarni bashoratlash usullari.

5-mavzu. Logistik axborot tizim va texnologiyalari. Axborot oqimi.

Axborot oqimlarining tavsifi va mohiyati. Axborot oqimlarining paydo bo'lishi. Axborot oqimlarining tasnifi. Axborot oqimlarining o'lchami va o'lchov birligi. To'g'ri va qarma-qarshi axborot oqimlari. Logistik axborot tizimini tashkil etish tamoyillari. Lokal va regional logistik axborot oqimlar. Logistik axborotga quyiladigan talablar. Logistik axborot texnologiyalari.

6-mavzu. Logistikada marketing izlanish

Logistika sohasida marketing tadqiqotlarining metodlari va usullari. Ekspert baholash usuli, so'rov usuli, so'rovnomal, shaxsiy aloqalar. Bozorni o'rganish jarayonida to'plangan ma'lumotlarga bo'lgan talab. Logistik ma'lumotlarni qayta ishlash va tahlil qilish. Logistika bo'yicha qaror qabul qilish uchun ma'lumot tayyorlash.

7-mavzu. Xarid logistikasi

Xarid logistikasining maqsad va vazifalari. Korxonaning xarid qilish xizmatlari. Etkazib beruvchilar bozorini tahlil qilish. Bozorni tahlil qilish uchun ma'lumot tayyorlash. Sotuvchi bozorini tahlil qilish bosqichlari. Etkazib beruvchilar bozorini tanlash mezonlari. Etkazib beruvchilar bozorining ma'lumotlar bazasini shakllantirish. Etkazib beruvchilar reytingini baholash. Maqbul etkazib beruvchilarni tanlash va xom ashyo etkazib berish bo'yicha shartnomalar tuzish.

8-mavzu. Ishlab chiqarish logistikasi

Ishlab chiqarish logistikasining mohiyati va maqsadlari. Ishlab chiqarish logistikasining vazifalari. Ishlab chiqarishni tashkil etishning an'anaviy va logistik konsepsiyasi. Ishlab chiqarish tizimlarining sifati va miqdoriy moslashuvchanligi. Materiallar oqimini boshqarish tizimlari «Itaruvchi» tizimi. «Tortuvchi» boshqarish tizimlari. «O'z vaqtida» logistik tizimi. «Kanban» mikrologistik tizimi. «Talabga e'tibor» va «o'zi ishlab chiqarish» logistik konsepsiyasi.

9-mavzu. Taqsimot logistikasi

Taqsimotning nazariy asoslari. Taqsimot logistikasining maqsadi va vazifalari. Logistikada taqsimot kanallari. Taqsimot kanallari strukturasi.

To'g'ridan-to'g'ri va bilvosita tarqatish kanallari. Tarqatish tarmoqparini yaratish. Tarqatish tarmoqlarida tarqatish markazlari.

10-mavzu. Logistika markazlari va terminalda etkazib berish tizimlari

Logistika markazining tavsifi va tushunchasi. Logistika markazining tarkibi va tuzilishi. Logistika markazlarining asosiy va yordamchi bo'linmalari. Logistika markazlarining turlari. Logistika markazlarini vazifalari. Logistika markazlarda texnologik va tijorat jarayonlari. Yig'ish-tarqatish terminallari va ularning vazifalari. Yuklarni etkazib berishning terminal tizimlari.

11-mavzu. Transport xizmati uchun logistika tizimlari

Transport xizmatlari. Transport xizmatlari bozorining shakllanishi. Transport xizmatlari doirasining kengayishining shartlari va sabablari. Transport xizmatlarini taqdim etish xususiyatlari. Transport xizmatlari tushunchasi. Transport xizmatlari tarkibi. Transport xizmatlari tasnifi. Transport xizmatlarida ko'llaniladigan qoidalar va me'yoriy hujjatlar. Transport xizmatlari sifati va unga ko'yiladigan talablar. Transport xizmatlarini segmentlash jarayoni bosqichlari. Transport xizmat ko'rsatish sifatini muhim parametrlari.

12-mavzu. Transport-ishlab chiqarish masalarini yechish usullari

Murakkab iqtisodiy tizim sifatida transportning xususiyatlari. Ishlab chiqarish - transport - taqsimlash - yig'ish yagona tizimini yaratish. «Yagona texnologik jarayon» tushunchasi. Transport va ishlab chiqarish muammolarini hal qilish uchun logistika markazlarini yaratish zaruriyati. Etkazib berish turlari va tashishning texnologik sxemalari. Tizimni tashkil etuvchi elementlar. YUnimodal tashuvlar. Multimodal va intermodal tashuvlar. Avtotransportda yuklarni tashish texnologik sxemalari. Aralash tashuvlarda asosiy tamoyillar.

13-mavzu. Idishlar va qadoqlarning logistik jihatlari

Ta'minot zanjirida idishlar va qadoqlarni tanlashga kompleks yondashuv. Qadoqlashning tannarxi va logistika tizimining samaradorligiga ta'siri. Qadoqlashning xarajatlar darajasiga ta'sirining sabablari. Qadoqlashning asosiy xususiyatlari. Iste'molchilar uchun qadoqlash. Sanoat qadoqlari. Sanoat qadoqlashini rivojlantirishga bo'lgan talab. Mahsulotlarni shikastlanishdan himoya qilish. O'rashga ta'sir qiluvchi omillar: atrof-muhit, iqlim muhit omillari, harorat, namlik va boshqalar. YUklarni qayta ishlashda qadoqlash samaradorligi. Konteynerlash. Qadoqlash materiallari va idishlar.

14-mavzu. Yuklarni etkazib berish tizimini loyihalash tamoyillari

YUklarni etkazib berish jarayonining xususiyatlari. YUklarni etkazib berish tizimini loyihalash uchun zarur bo'lgan ma'lumotlar. Mijozlarga yuklarni etkazib berish tizimiga ko'yiladigan talablar. YUklarni etkazib berish tizimining sifat darajasini baholash uchun parametrlar: narx, ishonchlilik, o'z vaqtida, xavfsizlik, xavf, muvofiqlik, imidj, to'liq ma'lumotlar.

15-mavzu. Logistika xarajatlari va logistika samaradorligi

Logistika xarajatlari. Xarajatlarni tasniflash: buyurtmalarni qayta ishlash, mahsulot zahiralari, ombor faoliyati va boshqa turdagi xarajatlar. Logistika samaradorligi.

Asosiy adabiyotlar

1. Л.Б.Миротин. М.:Транспортная логистика. М.: "Экзамен", 2002, 512 с.
2. В.С. Лукинский. Модели и методы теории логистики: Учебн.пособие, 2-е изд. - СПб.: Питер, 2007, 448 с.
3. Джонсон Дж. И др. Современная логистика. 7-е изд. -М.: Вильямс, 2002, 624 с.
4. В.В.Дыбская, Е.И.Зайцев, В.И.Сергеев, А.Н.Стерликова. Логистика. Интеграция и оптимизация логистических бизнес-процессов в цепях поставок. М.: «ЭКМО», 2011, 981 с.
5. X.Ch.Buriev, G.A.Samatov, I.B.Rustamova. Agrologistika asoslari. - T.: O'zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2003, 272 b.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Sh. Mirziyoev. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. - T.: O'zbekiston, 2016.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha «Xarakatlar strategiyasi» to'g'risidagi Farmoni ("Xalq so'zi", gazetasi, 2017 yil, 8 fevral)
3. Sh. Mirziyoev. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. T.: O'zbekiston, 2017.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora tadbirlari" to'g'risida qarori ("Xalq so'zi", gazetasi, 2017 yil, 12 aprel).
5. G.A.Samatov, B.I.Kamildjanov, F.R.Galimova. Logistik boshqaruv konsepsiyalari va modellari. T.: «Fan va texnologiya», 2015, 227 b.
6. Sh.A.Butayev, K.M.Sidiknazarov, A.S.Murodov, A.U.Ko'zиеv. Logistika (yetkazib berish zanjirida oqimlarni boshqarish). «Extremum - PRESS».T.: 2012, 577 b.
7. G.A.Samatov, Yo.K.Karrieva, B.B.Payziev. Raqobat muhitida xalqaro transport tizimi faoliyatining logistik ishonchliliigi. T.: TDAU nashr tahririyati, 2003, 81 b.

8. . Бауэрсокс Дональд Дж., Клосс Дейвид Дж. Логистика: интегрированная цепь поставок. - М.: Олимп-Бизнес, 2001, 640 с.

Logistika fanidan YDA uchun savollar bazasi

1. Logistikaning asosiy maqsadi nimadan iborat?
2. Logistikaning yetti qoidasiga nimalar kiradi?
3. Logistikaning qanday sohalarini bilasiz?
4. Transport logistikasi nimani o'rganadi?
5. Bojxona logistikasi nimani o'rganadi?
6. Logistikaning obyektiga nimalar kiradi?
7. Logistik masalalar nimalardan iborat bo'ladi? 8. Logistik operatsiya, zanjir va tarmoqqa qanday ta'rif beriladi?
8. Logistik kanal deb qanday kanalga aytiladi?
9. Avtomobillarda yuklarni tashish ishlari 50-yillargacha qanday amalga oshirilardi? ,
10. Tashishning markazlashtirilgan usuli qanday amalga oshiriladi?
11. Yuklarni yetkazib berishning markazlashtirilgan usuli qanday afzalliklarga ega?
12. Zaxiralar hajmi nima uchun logistik yondoshuvdan kichik bo'ladi?
13. Moddiy oqimlarni boshqarishda logistik yondoshuvning O'ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat?
14. Logistik funksiyalar nimalardan tashkil topadi?
15. Moddiy oqimlarni boshqarishda qanday masalalar yechiladi?
16. Moddiy oqimlarni boshqarishda qanday korxonalar va tashkilotlar ishtirok etadi?
17. Moddiy oqimlar harakatini tashkil etishda korxonaning qaysi bo'limlari ishtirok etadi?
18. Logistik tizimlar necha turga bo'linadi?
19. Qanday tizimlar makrologistik tizimlar deb ataladi?
20. Qanday tizimlar mikrologistik tizimlar deb ataladi?
21. Makrologistik tizimlarning vazifalari nimalardan iborat?
22. Mikrologistik tizimlarning vazifalari nimalardan iborat?
23. Butun logistik zanjir bo'yicha logistik chiqimlar qanday yondoshuvda hisobga olinadi?
24. Nima uchun tizimli yondoshuvda universal texnologik va ko'tarish - tushirish qurilmalaridan voz kechiladi?
25. Moddiy oqim qachon vujudga keladi?
26. Moddiy resurs deganda nima tushuniladi?
27. Moddiy oqimlar saqlash zonasidan ortish uchastkasiga qanday ketma-ketlikda harakatlanishi mumkin?
28. Moddiy oqimlar logistik tizimga daxldorligiga qarab necha turga bo'linadi?
29. Ichki oqim deb qanday oqimga aytiladi?

30. Moddiy oqimlar qanday belgilariga qarab turlarga ajratiladi?
31. Donali yuklar deb qanday yuklarga aytiladi? Qanday yuklar sochiluvchan yuklar turiga kiradi?
32. Harakat yo'nalishiga qarab yuklar qanday nomlanadi?
33. Yuk oqimlari qanday o'lchovlarga ega bo'lishi mumkin?
34. Oqimning quvvati deb nimaga aytiladi?
35. Yuk oqimi epyurasi qanday quriladi?
36. Yuk oqimining notekislik koeffitsiyenti qanday baholanadi?
37. Qanda oqimlar moddiy oqimlar guruhiga kiradi?
38. Moddiy oqimlar necha turga bo'inadi?
39. Qanday oqimlar kiruvchi, chiquvchi oqim deb ataladi?
40. Yuklar qaysi belgilariga qarab turlarga ajratiladi?
41. Moddiy oqimlarning o'lchov birliklariga nimalar kiradi?
42. Oqimning quvvati qanday o'lchanadi?
43. Logistik operatsiyalar necha turga bo'linadi?
44. Logistik axborot deb nimaga aytiladi?
45. Logistik axborot tizimlari qanday sifatlariga ega bo'lishi kerak?
46. Logistik axborot oqimlari belgilariga qarab necha turga bo'linadi?
47. Ichki oqim deb qanday oqimga aytiladi?
48. O'rta dajadagi mutaxassislar axborotlardan nima maqsadda foydalanadilar?
49. Makro darajadagi axborot tizimlari deb qanday axborotlarga aytiladi?
50. Transport logistikasi axborot ta'minoti nima uchun kerak?
51. Logistik axborot tizimining moddiy-texnologik bazasi nimalarni ta'minlaydi?
52. Raqobat sharoitida logistik axborot tizimlari qanday masalalarni yecha olishni ta'minlashi kerak?
53. Yangi axborot texnologiyalarini joriy etish uchun qanday ishlarni amalga oshirish kerak?
54. Axborot tizimlarida GPS tizimi qanday o'rin tutadi?
55. Aholining transportga bo'lgan talabi qanday ma'lumotlar asosida aniqlanadi?
56. GLONASS so'zining ma'nosi nima?
57. Yo'lovchilarni tashishda axborotlardan dispetcherlar qanday foydalanadilar?
58. Avtomobil harakati parametrlarini GPS tizimi orqali qanday qayd etish mumkin?
59. Birinchi marotaba shtrix kodlar qayerda taklif etilgan?
60. Dunyo bo'yicha eng ko'p tarqalgan chiziqli shtrix kodlarga qaysi kodlar kiradi?
61. Shtrix kodlardagi raqamlar nimani tavsiflaydi?
62. Mahsulotlarga bo'lgan talabni qondirish (bajarish) qoidalari necha turga bo'linadi?
63. FIFO qoidasi LIFO dan qanday farq qiladi?

64. Xarid logistikasi qanday faoliyatni bajaradi?
 65. Xarid logistikasining asosiy masalalari nimalardan iborat?
 66. Ta'minot jarayoni (logistikasi) necha xil usulda amalga oshirilishi mumkin?
 67. Ombordagi zaxira deb qanday zaxiraga aytiladi?
 68. Ta'minotda «Sotib olish yoki ishlab chiqarish» masalasi deb qanday masalaga aytiladi?
 69. Optimal ta'minlovchilarni tanlashda ma'lumotlar banki nima uchun kerak?
 70. Optimal ta'minotchini tanlashda qo'shimcha mezonlar nima uchun kerak?
 71. Ta'minotchining moliyaviy holatini tekshirish nima maqsadda amalga oshiriladi?
 72. Materiallar ta'minotining ishonchliligi qanday baholanadi?
 73. Tayyorlik koeffitsiyenti nimani tavsiflaydi?
 74. Logistikaning paydo bo'lishi.
 75. Logistikaning fan sifatida shakllanishi.
 76. Logistikaning rivojlanish bosqichlari
 77. Logistikani amaliyotga joriy etish sharoitlari.
 78. Bozor ehtiyojini hisoblash.
 79. Logistik jarayonlar monitoringida tizimli tahlildan foydalanish
 80. Logistik zanjir qatnashchilarining asosiy tarkibi va tuzilmasi.
 81. Logistik zanjir qatnashchilarining asosiy tamoyillari.
 82. Logistik operatsiyalar tasnifi.
 83. Logistik tizimlarning mohiyati.
 84. Logistik tizimlarga ta'sir ko'rsatuvchi asosiy elementlar va omillarni tanlash usuli.
 85. Logistik tizimlarni ishlab chiqish
 86. Moddiy oqimlarning tasnifi va mohiyati.
 87. Moddiy oqimlarning hajmiy va o'lchov parametrlari
 88. Axborot oqimlarining tavsifi va mohiyati.
 89. Axborot oqimlarining tasnifi.
 90. Logistik axborot tizimini tashkil etish tamoyillari
 91. Logistik servis va uning darajasining asosiy tushunchalari.
 92. Logistik servis infrastrukturasi.
 93. Logistik servis xizmatlari.
 94. Logistikada moddiy oqimlar tushunchasi va mohiyati.
 95. Xarid logistikasining maqsad va vazifalari.
 96. Korxonaning xarid qilish xizmatlari.
 97. Zahira tushunchasi va zahiralarni to'plash sabablari.
 98. Moddiy zahirapar klassifikatsiyasi.
 99. Zahiralarni asosiy nazorat tizimlari.
- Ishlab chiqarish logistikasining mohiyati va maqsadlari.

100. Ishlab chiqarishni tashkil etishning an'anaviy va logistik konsepsiyasi.
101. Materiallar oqimini boshqarish tizimlari
102. Taqsimotning nazariy asoslari. Taqsimot logistikasining maqsadi va vazifalari.
103. Taqsimot kanallari strukturasi
104. Tarqatish tarmoqparini yaratish.
105. Transport xizmatlari. Transport xizmatlari bozorining shakllanishi.
106. Transport xizmatlarini taqdim etish xususiyatlari. Transport xizmatlari tushunchasi.
107. Transport xizmatlari tarkibi. Transport xizmatlari tasnifi.
108. Transport xizmatlarini segmentlash jarayoni bosqichlari

“Yetkazib berish zanjirida boshqaruv” fanidan

Davlat attestatsiya sinovi uchun dastur

1- mavzu. Logistika va ta'minot zanjiri boshqaruviga kirish.

Logistika va ta'minot zanjiri boshqaruv kursining dolzarbligi. Logistika va ta'minot zanjiri boshqaruv kursining maqsadi Ta'minot zanjiri boshqaruv atamasiga berilgan ta'riflarning umumiy ko'rinishi ta'minot zanjiri boshqaruv va logistikaning turli jihatlari.

2-mavzu. Ta'minot zanjirining rivojlanish bosqichlari.

Ta'minot zanjiri rivojlanishining birinchi bosqichlari. Ta'minot zanjiri rivojlanishining ikkinchi bosqichi Ta'minot zanjiri rivojlanishining uchinchi bosqichi. Ta'minot zanjiri rivojlanishining to'rtinchi bosqichi

3-mavzu. Ta'minot zanjirini boshqarish kontsepsiyasining mohiyati.

Ta'minot zanjiri tushunchalari va terminologiyasi. “Ta'minot zanjiri boshqaruv” kontsepsiyasining evolyutsiyasi Logistika va ta'minot zanjirini boshqarishning vazifalari va funktsiyalari. Asosiy logistika tushunchalari

4-mavzu. Ta'minot zanjiri boshqaruvini shakllantirish.

Ta'minot zanjiri va logistika boshqaruv o'rtasidagi bog'lanish nuqtalari. Ta'minot zanjirini shakllantirishning maqsad va vazifalari. Ta'minot zanjiri tamoyillari Ta'minot zanjirini yaratish bo'yicha xorijiy tajriba.

5- mavzu. Ta'minot zanjirini rejalashtirish va prognozlash.

Ta'minot zanjirlarida rejalashtirish turlari. Ta'minot zanjirlarida integratsiyalashgan rejalashtirish Ta'minot zanjirlarida strategik rejalashtirishning asosiy tushunchalari. Ta'minot zanjirini prognozlash vositalari. Asosiy strategiyalar va strategik muvofiqlikka erishish. Ta'minot zanjirlarida taktik rejalashtirish.

6-mavzu. Funktsiyalar va tashkiliy tamoyillar.

Tashishda ishtirok etuvchi tomonlar. Transport turlari, transport vositasini tanlash. Transport xizmatlarini ko'rsatuvchi provayderlar. Transportni tartibga solish turlari. Tovarlarni tashishni rejalashtirish.

7-mavzu. Ta'minot zanjirini boshqarish tizimi.

Boshqarish tizimining mohiyati. Boshqarish mexanizmlari. Ta'minot zanjirini boshqarish tizimlarini tahlil qilish. XYZ tizimi. ABC tizimi. CRM tizimi.

8-mavzu. Ta'minot zanjiri inventarizatsiyasini boshqarish.

Zahiralarning tasnifi va parametrlari. Optimal yetkazib berish hajmi. Inventarizatsiyani nazorat qilish va boshqarish strategiyalari. Noaniqlik sharoitida inventarizatsiyani boshqarish, saqlash mantig'i. Omborlarning tasnifi. Ombordagi logistika jarayonlari. Yuklarni tashishning asosiy tamoyillari. Idishlar va qadoqlashning roli.

9-mavzu. Ta'minot zanjirlarida hamkorlik va tashkilotlararo o'zaro ta'siri.

Ta'minot zanjirlarida integratsiya turlari. Ta'minot zanjirlarida kontragentlarning tashkilotlararo muvofiqlashtirish va integratsiyalashuvi muammolari. Birlashmalar va ittifoqlar ta'minot zanjirlaridagi hamkorlikning asosi sifatida. Virtual ta'minot zanjirlari va tashkilotlararo muvofiqlashtirish muammolari.

10-mavzu. Logistika tarmoqlarining axborot infratuzilmasi.

UCM uchun axborot texnologiyalari. Yagona axborot maydoni kontragentlarining ta'minot zanjirlarida integratsiyalashuvi uchun asosdir. ERP-sindagi korporativ axborot tizimlarining APS-tizimlari va SCM-qo'shimchalari. Ta'minot zanjiri kontragentlarining elektron hujjat aylanishi (EDI).

11-mavzu. Ta'minot zanjirlarining ishonchligini ta'minlash.

Ta'minot zanjiri ishonchligi tushunchasi. Ishonchlikni yo'qotish xavfini rejalashtirish va boshqarish metodologiyasi. SCOR modellashtirishdan foydalangan holda logistika va ta'minot zanjiri xavflarining boshqa turlarini aniqlash. SCEM texnologiyasi - ta'minot zanjirlarida hodisalarni boshqarish.

12- mavzu. Ta'minot zanjirlarini iqtisodiy baholash.

Ta'minot zanjiri samaradorligi tushunchasi. Ta'minot zanjiridagi umumiy xarajatlar. To'liqlik, sifat, yetkazib berish muddati. Samaradorlikning integral ko'rsatkichi.

13- mavzu. Ta'minot zanjirini boshqarish samaradorligi.

Samaradorlikning mohiyati. Ishlash ko'rsatkichlari. Ta'minot zanjirini boshqarishda samaradorlik ko'rsatkichlarini aniqlash. Ta'minot zanjirida ishlash ko'rsatkichlariga ta'sir qiluvchi asosiy omillar. KPI tahlilini o'tkazish. Ta'minot zanjirida samaradorlikni o'lchashning asosiy muammolari.

14- mavzu. Ta'minot zanjiri risklarini boshqarish.

Risk tushunchasining mohiyati. Xatarlarning turlari. Risklarni boshqarish maqsadi. Ta'minot zanjiri risklari. Ta'minot zanjiri risklarini boshqarish bo'yicha mas'uliyat. Ta'minot zanjirida risklarni boshqarishning asosiy muammolari.

15- mavzu. Barqaror ta'minot zanjiri boshqaruvi.

Barqaror ta'minot zanjiri va ta'minot zanjiri o'rtasidagi farqlar. Barqaror ta'minot zanjirini rivojlantirish. Ta'minot zanjiri barqarorligini oshirishning asosiy yo'nalishlari. Barqaror rivojlanishni amalga oshirishning asosiy talablari. Ta'minot zanjirining mustahkamligiga ta'sir etuvchi asosiy omillar.

16- mavzu. Ta'minot zanjiri resurslarini boshqarish.

Zaxiralar turlari. Omborni saqlashning asosiy maqsadi. Ta'minot zanjiridagi zaxiralar turlari. Ombor standartlarini aniqlash. Inventarizatsiyadan keyin yuzaga kelgan xarajatlar.

17- mavzu. Raqamli ta'minot zanjiri boshqaruvi.

Raqamli ta'minot zanjiri. IOT. Sun'iy intellekt. Blokcheyn texnologiyasi.

Asosiy darsliklar va o'quv qo'llanmalar

1. Бутаев Ш.А., Умаров Б.Ш., К^узиев А.У. «Логистические методу и модели управления потоками поставок хлопка-сурса в хлопкоочистительной промышленности». Т., 2010, 160 б.
2. Butayev Sh.A., Mirzaahmedov B.M., Jo'rayev M.N., Do'rmanov A.Sh., Bahodirov B. «Tashish jarayonlarini modellashirish va optimallashtirish», Toshkent, O'zR Fanlar akademiyasi, «Fan» nashriyoti, 2009, 268 b.
3. Butayev Sh.A., Sidicnazarov Q.M., Murodov A.S., Qo'ziyev A.U. «Logistika» (Yetkazib berish zanjirida oqimlarni boshqarish). Monografiya. T.: «EXTREMUM-PRESS» nashriyoti, 2012, 580b.
4. Галжинский А.М. «Логистика», М., Информатсионновнедренческий центр «Маркетинг», 1999, 228 б.
5. Гудков В.А. и др. «Пассажирские автомобильное перевозки», М.: «Горячая линия-Телеком», 2006, 448 б.
6. Dadabayev Q.A. «Logistika». T.: O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi nashriyoti, 2004, 157 b.
7. Qulmuxamedov J.R., Qodirxonov M.O. «Avtomobillarni sinash». T.: «Iqtisodiyot-moliya», 2012, 60 b. 8. Qulmuxamedov J.R. va boshqalar, «Xususiy avtotransport vositalarida yo'lovchilarni tashishni tashkil etish», T.: «Ilm-ziyo», 2012, 120 b.
9. Qulmuxamedov J.R. va boshqalar. «Avtotransport vositalarida yo'lovchilarni tashishni tashkil etish», T.: 2011, 160 b.

10. Миротин Л.Б., Ташбуев Н.Э. и др. «Транспортная логистика». М., Брандес. 1996, 512 б.

11. E.A.Soliev va boshqalar. «Transport logistikasi asoslari» oliy o'quv yurtlari uchun o'quv qo'llanma, O'zR Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.- T., 2014, 143 bet.

12. Спирин И.В. Организация и управление пассажирскими автомобильными перевозками. М.: Академия, 2010, 400 б. 148

13. Указания по организации приоритетного движения транспортных средств общего пользования. М.: 1984, 336.

14. Xo'jayev B.. «Avtomobillarda yuk va passajirlar tashish asoslari». T.: «O'zbekiston», 2002, 240 b.

15. Ходжаев Б.А., Закиров Г.Т. «Международное автомобильное перевозки». T.: «Фан», 2005, 310 б.

Yetkazib berish zanjirlarida boshqaruv fanidan YDA uchun savollar bazasi

1. Yetkazib berish zanjirlarining mohiyati, ahamiyati va samaradorligi
2. Yetkazib berish zanjirlarini bos ishda asosiy yechimlar
3. Yetkazib berish zanjirlarida noaniqlik
4. Yetkazib berish zanjirlarida muvofiqlashtirish
5. Yetkazib berish zanjirlarida kontrolling (nazorat)
6. Yetkazib berish zanjirlarini boshqarish tendensiyalari
7. Moslashuvchan yetkazib berish zanjirlari
8. Yetkazib berish zanjirlari tizimini boshqarishning asosiy bosqichlari
9. Firmalarda kooperatsiya va muvofiqlashtirishni tashkil etish
10. Biznes-jarayonlarni boshqarish
11. Yetkazib berish zanjirlarining integratsiyasi va muvofiqlashtirilishini qurish tizimi
12. Yetkazib berish zanjirlarini boshqarishda modellashirish, optimallashtirish va tizimli tahlil
13. Yetkazib berish zanjirlarini boshqarish jarayonida qarorlar qabul qilishning konstepstiyalari
14. Noaniqlik sharoitlarida yetkazib berish zanjirlarining samaradorligi va mustahamligi
15. Noaniqlik sharoitlarida yetkazib berish zanjirlarini boshqarish to'g'risida qarorlar qabul qilish uslubi
16. Yetkazib berish zanjirlari integrallashgan modelni tuzish bo'yicha misollar
17. Yetkazib berish zanjirlari hisoblash modellari va algoritmlari bo'yicha misollar
18. Strategiya, biznes strategiyasi tushunchalarini to'liq tavsiflab bering
19. Aniq bir mahsulotning maqsadli, tayanch bozor segmentlarini tavsiflab bering

20. Mahsulot hayot davrining bosqichlarida qanaqa strategiyalardan foydalanish ma'qulligini tushuntirib bering
21. Alohida olingan mahsulot turiga bo'lgan talabning shakllanishini (omillari inobatga olgan holda) tushuntirib bering
22. Qanaqa biznes modellarini bilasiz hamda bu biznes modellarining olinadigan foyda bilan aloqadorligini tushuntirib bering
23. Alohida olingan mahsulot turiga bo'lgan taklifning shakllanishini (omillari inobatga olgan holda) tushuntirib bering
24. Aniq bir mahsulotning iste'molchi hamda yetkazib beruvchi nuqtai nazarlaridan darajalarini tushuntirib bering
25. Bozordagi vaziyatni qanaqa usullarda tahlil qilish mumkin?

“Agrosanoat majmuasi iqtisodiyoti” fanidan

Davlat attestatsiya sinovi uchun dastur

1-Mavzu. “Agrosanoat majmuasi iqtisodiyoti” fanining predmeti, vazifalari va o'rganish usullari

“Agrosanoat majmuasi iqtisodiyoti” fanining predmeti. Agrosanoat majmuasida iqtisodiy qonunlarni amal qilishining o'ziga xos xususiyatlari. “Agrosanoat majmuasi iqtisodiyoti” fanining ahamiyati. Xorijiy davlatlar agrosanoat majmuasining holati va mavjud ilg'or tajribalar. Fanning tarkibi. “Agrosanoat majmuasi iqtisodiyoti” fanining boshqa iqtisodiy fanlar bilan aloqalari. “Iqtisodiy nazariya” fani “Agrosanoat majmuasi iqtisodiyoti” fanining nazariy asosi. Fanning vazifalari. “Agrosanoat majmuasi iqtisodiyoti” fanining predmetini o'rganish usullari. Iqtisodiy tahlil. Iqtisodiy tajriba. Qiyosiy tahlil. Statistik. Induktsiya va deduktsiya. Tarixiy dialektika. Monografik tahlil. Taqqoslash usuli. Iqtisodiy matematik va boshqa usullar. Davlat ijtimoiy-iqtisodiy maqsadli dasturlarini hayotga tadbiiq etish – muhim ustivor yo'nalish.

2-Mavzu. Agrosanoat majmuasining mohiyati va tarkibi Agrosanoat integratsiyasi. Agrosanoat majmuasi tushunchasi, uning mohiyati. Agrosanoat majmuasining tarkibi (tuzilmasi). Ishlab chiqarish vositalari ishlab chiqaruvchi tarmoqlar agrosanoat majmuasining birinchi sohasi. Qishloq xo'jaligi agrosanoat majmuasining markaziy bo'g'ini. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini tayyorlovchi, dastlabki va chuqur qayta ishlovchi hamda tayyor mahsulotlarni iste'molchilarga yetkazib beruvchi soha. Agrosanoat majmuasi infratuzilmasi. Jahon molliaviy-iqtisodiy inqirozi sharoitida agrosanoat majmuasining infratuzilmasini rivojlantirish yo'llari. Agrosanoat majmuasining mamlakat iqtisodiyotida tutgan o'rni va ahamiyati. Agrosanoat majmuasini rivojlantirishning asosiy maqsadli muammolari. Agrosanoat majmuasi tarmoqlarini mutanosib rivojlantirish masalalari

3-Mavzu. Agrosanoat majmuasi tarmoqlari uchun ishlab chiqarish vositalari ishlab chiqaruvchi soha

Agrosanoat majmuasi tarmoqlari uchun ishlab chiqarish vositalari ishlab

chiqaruvchi sohaning tarkibi. Qishloq xo'jaligi, oziq-ovqat va yengil sanoat mashinasozligi. Mineral o'g'it va agrosanoat majmuasida ishlatiladigan kimyoviy vositalar ishlab chiqarish. Chorva mollari uchun omuxta yem ishlab chiqaruvchi soha. Mikrobiologiya sanoati. Agrosanoat majmuasi uchun maxsus transport vositalari ishlab chiqarish. Irrigatsiya va melioratsiya inshootlari uchun ishlab chiqarish vositalari ishlab chiqarish. Agrosanoat majmuasining birinchi sohasining iqtisodiyotda tutgan o'rni va ahamiyati. Soha mahsulotlariga va ularning sifatiga bo'lgan talab. Sohaning asosiy vazifalari. Agrosanoat majmuasi birinchi sohasi tarmoq va korxonalari iqtisodiyotining hozirgi holati. Birinchi sohaga kiruvchi tarmoqlar iqtisodiyotining samaradorligini ifodalovchi ko'rsatkichlar va ularni hisoblash usullari. Mehnat unumdorligi. Ishlab chiqarish xarajatlari. Mahsulot va xizmatlar tannarxi. Rentabellik darajasi. Mavjud ishlab chiqarish potentsialidan foydalanish darajasi. Sohani rivojlantirishning zarurati. Sohani rivojlantirish borasida O'zbekiston Respublikasining siyosati.

4-Mavzu. Agrosanoat majmuasining qishloq xo'jalik mahsulotlarini tayyorlovchi, saqlovchi, qayta ishlovchi va tayyor mahsulotlarni iste'molchilarga yetkazib beruvchi sohasi

Agrosanoat majmuasining qishloq xo'jalik mahsulotlarini tayyorlovchi, saqlovchi, qayta ishlovchi va tayyor mahsulotlarni iste'molchilarga yetkazib beruvchi sohasining tarkibi. Oziq-ovqat sanoati. Donni qayta ishlovchi korxonalar. Paxta, pilla, kanop, teri va junni qayta ishlovchi korxonalar. Yengil sanoat va uni rivojlanishi. Agrosanoat majmuasining oxirgi, tayyor mahsulotlarini iste'molchilarga yetkazib beruvchi sohasi. Supermarketlar, oziq-ovqat do'konlari, oziq-ovqat savdo ko'rgazmalari (yarmarkalari), agrobirjalar. Dehqon bozorlari va ularning ahamiyati, o'rni. Dehqon bozorlarini rivojlantirish yo'nalishlari. Agrosanoat majmuasining qishloq xo'jalik mahsulotlarini tayyorlovchi, saqlovchi, qayta ishlovchi va tayyor mahsulotlarni iste'molchilarga yetkazib beruvchi sohasining iqtisodiyotda tutgan o'rni va ahamiyati. Sohaning qishloq xo'jaligiga qo'yadigan talablari. Agrosanoat majmuasining qishloq xo'jalik mahsulotlarini tayyorlovchi, saqlovchi, qayta ishlovchi va tayyor mahsulotlarni iste'molchilarga yetkazib beruvchi sohasining hozirgi holati. Sohaga kiruvchi tarmoqlar va korxonalar iqtisodiyotining samaradorligini ifodalovchi ko'rsatkichlar va ularni hisoblash usullari. Mehnat unumdorligi. Mahsulot va xizmatlar tannarxi. Rentabellik darajasi. Mavjud ishlab chiqarish potentsialidan foydalanish darajasi. Agrosanoat majmuasining uchinchi sohasini rivojlantirish yo'nalishlari.

5-Mavzu. Agrosanoat majmuasining infratuzilmasi Infratuzilma tushunchasi, uning mohiyati.

Agrosanoat majmuasi infratuzilmasining ahamiyati va iqtisodiyotdagi o'rni. Agrosanoat majmuasi infratuzilmasining tarkibi. Transport, yo'llar, omborxonalar. muzxonalar, texnikalarni ta'mir etuvchi, qurilish bilan shug'ullanuvchi, mineral o'g'it, kimyoviy vositalar, texnikalar, yoqilg'i-moylash materiallari va boshqalar bilan ta'minlovchi korxonalar va tashkilotlar. Elektr energiyasi, suv va gaz

ta'minoti. Aloqa, urug'chilik va zooveterinariya xizmatlari. Qishloq joylarda ta'lim, sog'liqni saqlash tizimlari, aholiga madaniy-maishiy xizmat ko'rsatish sohalari. Aholining sog'ligini tiklashga xizmat qiluvchi tizimlar. Aholida jismoniy madaniyatni rivojlantirishga xizmat qiluvchi tizim va ularni rivojlantirish. Aholini kundalik axborot bilan ta'minlovchi xizmatlar va ularni rivojlantirish. Agrosanoat majmuasi infratuzilmasini tashkil etishga bo'lgan talablar va ularni joylashtirish tamoyillari. Agrosanoat majmuasi infratuzilmasining iqtisodiy va ijtimoiy samaradorligini ifodalovchi ko'rsatkichlar va ularni hisoblash usullari. Agrosanoat majmuasi infratuzilmasini rivojlantirish borasida davlatning olib borayotgan siyosati. Agrosanoat majmuasi infratuzilmasini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari.

6-Mavzu. Oziq-ovqat muammosi va uni yaxshilash yo'nalishlari Oziq-ovqat muammosining mohiyati.

Resurslar cheklanganligi sharoitida oziq-ovqat mahsulotlari yetishtirish. Rivojlangan mamlakatlarda oziq-ovqat masalasi. Rivojlanayotgan davlatlarda oziq-ovqat masalasi. Dehqonchilik, chorvachilik, mikrobiologiya sanoati, suvda oziq-ovqat ishlab chiqarishni rivojlantirish masalalari. O'zbekiston Respublikasida oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish va uni samaradorligini oshirish yo'llari. Davlat dasturlari amal qilish davrida oziq-ovqat masalasini yanada yaxshilashga qaratilgan choratadbirlar. Prezident I.A.Karimovning "Oziq-ovqat dasturi: mamlakat taraqqiyoti, iqtisodiyot barqarorligi va farovonlikning mustahkam asosi" nomli asarlarida mamlakat oziq-ovqat majmuasini rivojlantirishga qaratilgan vazifalar.

7-Mavzu. Qishloq xo'jaligi – agrosanoat majmuasining asosiy bo'g'ini Qishloq xo'jaligi – agrosanoat majmuasining asosiy bo'g'ini va uning o'ziga xos xususiyatlari.

Qishloq xo'jaligining iqtisodiyotda tutgan o'rni va ahamiyati. Qishloq xo'jaligining tarkibi. O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishining ixtisoslashishi va uning joylashishi. O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligining hozirgi holati, uni rivojlantirish yo'nalishlari. Qishloq xo'jaligining iqtisodiy-ijtimoiy samaradorligini ifodalovchi ko'rsatkichlar tizimi va ularni hisoblash usullari. Agrofimalarning qishloq xo'jaligida tutgan turgan o'rni, ahamiyati va ularning tashkiliy-iqtisodiy asoslari. Agrofimalarning hozirgi holati va ularni rivojlantirish yo'nalishlari. Fermer xo'jaliklari va ularning tashkiliy-iqtisodiy asoslari. Fermer xo'jaliklarining qishloq xo'jaligida tutgan o'rni, ahamiyati. Fermer xo'jaliklarining hozirgi holati. Fermer xo'jaliklarining ishlab chiqarish potentsiali (resurslari), ulardan foydalanishning darajasi va samaradorligini ifodalovchi ko'rsatkichlar va ularni aniqlash usullari. Fermer xo'jaliklarini rivojlantirish yo'nalishlari. Dehqon xo'jaliklari va ularning tashkiliy-iqtisodiy asoslari. Dehqon xo'jaliklarining respublika qishloq xo'jaligida tutgan o'rni. Dehqon xo'jaliklarining ishlab chiqarish omillari va ulardan samarali foydalanish yo'llari. Dehqon xo'jaliklarini rivojlantirish borasida davlat siyosati. Dehqon xo'jaliklarini rivojlantirish yo'nalishlari. Qishloq xo'jaligini barqaror

rivojlantirish O'zbekiston Respublikasi iqtisodiy siyosatining ustivor yo'nalishlaridan biri sifatida

8-Mavzu. Agrosanoat majmuasining yer fondi va undan foydalanish Qishloq xo'jaligida yerning asosiy ishlab chiqarish vositasi ekanligi. Qishloq xo'jaligida yerning asosiy ishlab chiqarish vositasi sifatida o'ziga xos xususiyatlari. Yer va suv fondining cheklanganligi va uning bir kishiga to'g'ri keladigan miqdorining tobora kamayib borishi. Yer sifati. Unumdorlikka ta'sir etuvchi omillar va uning pasayib borishga moyilligi. Yer rentasi. Yer bahosi va uni aniqlash usullari. O'zbekiston Respublikasi yer fondi va uning klassifikatsiyasi. Yer fondining foydalanuvchilar o'rtasida taqsimlanishi. Qishloq xo'jaligiga yaroqli yerlar va ularning tarkibi. Ijobiy va salbiy yer transformatsiyasi. Qishloq xo'jaligida yerdan foydalanish darajasini va samaradorligini ifodalovchi ko'rsatkichlar tizimi. Ularni aniqlash usullari. Qishloq xo'jaligida yerdan foydalanishning darajasi va samaradorligiga ta'sir etuvchi omillar. Yerdan foydalanishning darajasini va samaradorligini oshirish yo'llari. O'zbekiston Respublikasida yerdan foydalanishni yaxshilashga qaratilgan huquqiy asoslar. Yer ijarasi. Yer islohotlari. Yer munosabatlarini takomillashtirish. Respublika qishloq xo'jaligida suvdan foydalanish. Davlat dasturlarida agrosanoat majmuasi yer va suv fondidan foydalanishni samaradorligini oshirishning asosiy yo'nalishlari.

9-Mavzu. Agrosanoat majmuasida mehnat resurslari va ulardan foydalanish Mehnat tushunchasi, uning mohiyati. Mehnat resurslari tushunchasi. Agrosanoat majmuasida mehnat resurslari. Ularning tarkibi va sifati. Agrosanoat majmuasida mehnat resurslaridan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari. Mehnatning mavsumiyligi. Agrosanoat majmuasida mehnat resurslaridan foydalanish darajasi va samaradorligini ifodalovchi ko'rsatkichlar tizimi. Ularni hisoblash usullari. Mehnat unumdorligi tushunchasi, uning mohiyati va ahamiyati. Agrosanoat majmuasida mehnat unumdorligining hozirgi darajasi. Mehnat unumdorligi darajasiga ta'sir etuvchi omillar. Kadrlar tayyorlash va qayta tayyorlash tizimi. Davlat dasturlarini amal qilish davrida ASMDa mehnat munosabatlarini takomillashtirish.

10-Mavzu. Agrosanoat majmuasining moddiy – texnika resurslari

Agrosanoat majmuasining moddiy-texnika bazasi tushunchasi, uning mohiyati va ahamiyati. Agrosanoat majmuasining moddiy-texnika bazasini tarkibi. Asosiy fondlar tushunchasi, iqtisodiy mohiyati va ularning tarkibi. Asosiy fondlarni baholash turlari va ularni aniqlash usullari. Asosiy fondlardan foydalanish darajasi va samaradorligini ifodalovchi ko'rsatkichlar. Ularni aniqlash usullari. Agrosanoat majmuasida asosiy fondlarning jismonan va ma'naviy eskirishi. Amortizatsiya fondi va uni hisoblash usullari. Amortizatsiya fondidan foydalanish. Asosiy fondlarni yangilash va ko'paytirish manbalari. Asosiy fondlarning samaradorligini oshirish yo'nalishlari. Aylanma mablag'lar tushunchasi, ahamiyati va tarkibi.

Aylanma fondlar va ularning samaradorligini ifodalovchi ko'rsatkichlar. Aylanma mablag'larning manbalari. Aylanma mablag'lardan foydalanish samaradorligini oshirish yo'llari. ASMni moddiy-texnika bazasini rivojlantirish yo'nalishlari.

11-Mavzu. Agrosanoat majmuasida ishlab chiqarish xarajatlari va mahsulot tannarxi Ishlab chiqarish xarajatlari tushunchasi. Tannarx tushunchasi, uning mohiyati. Agrosanoat majmuasida tannarxning turlari. Agrosanoat majmuasini mahsulotlari tannarxini hisoblash usullari. Agrosanoat majmuasida tannarx kalkulyatsiyasi. Agrosanoat majmuasi tarmoqlari mahsulotlari tannarxi dinamikasi. Mahsulot tannarxiga ta'sir etuvchi omillar. Agrosanoat majmuasi mahsulotlari tannarxini pasaytirish yo'llari.

12-Mavzu. Agrosanoat majmuasi tarmoqlari mahsulotlari narxlarini Narx tushunchasi va uning mohiyati. Iqtisodiy asoslangan narxlar. Talab va taklif qonuni. Narxning funktsiyalari. Narxning vazifalari. Agrosanoat majmuasida narxlar tizimi. Agrosanoat majmuasini mahsulotlarini xarid qilish narxlar. SHartnoma narxlar. Ichki xo'jalik narxlar. Ulgurji narxlar. CHakana narxlar. Komission narxlar. Kim oshdi savdo narxlar. Dehqon bozori narxlar. Tarmoqlararo ayriboshlash mutanosibligini ta'minlashning ob'ektiv zaruratlari. Agrosanoat majmuasi tarmoqlarining mahsulotlari va xizmatlari narxlariga ta'sir qiluvchi omillar. Mamlakat agrosanoat majmuasida narx siyosatini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari. Davlat dasturlari amal qilish munosabati bilan ASM mahsulotlariga narx tizimini takomillashtirish yo'nalishlari.

13-Mavzu. Agrosanoat majmuasida fan-texnika taraqqiyoti va intensivlashtirish Fan-texnika taraqqiyotining mohiyati va ahamiyati. Agrosanoat majmuasi fan-texnika taraqqiyotining asosiy yo'nalishlari. Ishlab chiqarishni rivojlantirishning ekstensiv va intensiv yo'llari. Ximiyalashtirish, ishlab chiqarishni mexanizatsiyalashtirish va avtomatlashtirish, elektrlashtirish. Agrosanoat majmuasida fan-texnika taraqqiyotining iqtisodiy-ijtimoiy samaradorligini aniqlovchi ko'rsatkichlar va ularni hisoblash usullari. Ekstensiv rivojlanish yo'lining tushunchasi, mohiyati. Ekstensiv rivojlanish yo'lining cheklangan imkoniyatga ega ekanligi. Ishlab chiqarishni intensiv rivojlanish yo'lining tushunchasi, mohiyati. Intensivlashtirishning iqtisodiy mohiyati. Ishlab chiqarishni intensiv rivojlantirishning ob'ektiv zaruratlari. Agrosanoat majmuasining tarmoqlari mahsulotlariga bo'lgan ehtiyojning, talabning oshib borishi. Agrosanoat majmuasida intensivlashtirishning darajasi va samaradorligini ifodalovchi ko'rsatkichlar tizimi. Ularni hisoblash usullari.

14-Mavzu. Agrosanoat majmuasi marketingi va uni samaradorligi Marketing tushunchasi, uning mohiyati. Agrosanoat majmuasi marketingi. Uni tashkil etishning o'ziga xos xususiyatlari, tamoyillari. Agrosanoat majmuasi marketingi funktsiyalari. Marketing jarayonlari. Agrosanoat majmuasi sub'ektlari marketing strategiyasini ishlab chiqish. Agrosanoat majmuasi marketing samaradorligi. Marketingning texnik samaradorligi. Marketingning baho samaradorligi. Bozor tarkibini tahlili. Marketing xarajatlari. Bozor marjasi.

Fyuchers bozori. Fyuchers shartnomalari. Markazlashmagan bozorlar. Arbitraj. Marketingni boshqarish. Davlat dasturlari amal qilish davrida sohada marketing xizmatlarini rivojlantirish yo'llari.

15-Mavzu. Agrosanoat majmuasini davlat tomonidan tartibga solish va qo'llab quvvatlash Davlatning iqtisodiy funktsiyalari. Agrosanoat majmuasini davlat tomonidan tartibga solish va qo'llab-quvvatlab turushning zarurati, mohiyati, tamoyillari, maqsadlari. Oziqovqat xavfsizligi. Davlatning qishloq xo'jaligini tartibga solish va qo'llab-quvvatlashdagi asosiy vazifalari, ularni amalga oshirish shakllari va usullari. Mamlakat eksport salohiyatini oshirish. Proteksionizm. Eksport va import kvotalari. Bojxona ta'riflari. Iqtisodiy sub'ektlarning (korxonalarining) daromadchanligini oshirishga qaratilgan tadbirlar. Agrosanoat majmuasi mahsulotlarini sotishdan tushadigan tushumlarni ko'paytirish choralari. Ishlab chiqarish kvotalari. Agrosanoat majmuasi mahsulotlarini davlat tomonidan xarid qilish. To'g'ridan-to'g'ri baho orqali beriladigan subsidiyalar. Tashqi savdoni tartibga olish choralari. Eksport subsidiyalari. Iste'mol subsidiyalari. Agrosanoat majmuasida xarajatlarni tejashga qaratilgan chora-tadbirlar. Sohani boshqarish va ishlab chiqarish tarkibini o'zgartirish siyosati. Davlatning agrar sohada soliq siyoti. Iqtisodiy dastaklar (kreditlar, soliqlar tizimi, narxlar) va ulardan foydalanish. O'zbekiston Respublikasining agrar siyosati va uni rivojlantirish yo'nalishlari.

16-Mavzu. Agrosanoat majmuasining moliya-kredit tizimi Agrosanoat majmuasi moliya-kredit tizimining mohiyati va xususiyatlari. Agrosanoat majmuasini kreditlash usullari, shakllari va ularning manbalari. Kredit kooperatsiyalari (ittifoqlari). Kredit muddatlari. Qisqa muddatli kreditlar. Uzoq muddatli kreditlari. Ipoteka krediti. Tovar krediti. Iste'mol krediti. Ishonch shartnomalari. Ijara munosabatlari. Ishlarni bajarishga buyurtmalar. Ssuda foizi. Moliyaviy lizing. Agrosanoat majmuasida ishlab chiqarishni moliyalashtirishning boshqa manbalari va ulardan samarali foydalanish.

17-Mavzu. Yevropa Hamjamiyatining yagona agrar siyosati Evropa Hamjamiyati davlatlarining yagona agrar siyosat (EHYaAS) yurgizishining zarurati. Uni vujudga kelishining qisqacha tarixi. Yevropa hamjamiyati davlatlarining yagona agrar siyosat yuritishining ahamiyati. Yevropa hamjamiyati yagona agrar siyosatida qishloq xo'jaligi mahsulotlari narxlarini va mahsulot ishlab chiqaruvchilar daromadlarini yetarli bo'lishini qo'llab-quvvatlash mexanizmi. Maqsadli narxlar. Interventsion narxlar. Ostona narxlar. O'zgaruvchan import tarifi va eksport subsidiyasi. Eksportni rag'batlantirish mexanizmi. YeHYaASning «yashil pullari». YeHYaASning boshqa dasturlari. YeHYaASning umumiy tashkilotlari (boshqarish, tartibga olish organlari). Yevropa parlamenti. Yevropa Kengashi. Yevropa Komissiyasi. Auditorlar palatasi. Adliya palatasi. YeHYaASdagi islohotlar. Marshal, Mansxolt va Mak-SHerri rejalar. O'zbekiston Respublikasi agrosanoat majmuasini xalqaro aloqalarini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari.

18-Mavzu. Amerika Qo'shma shtatlari qishloq xo'jaligi

Amerika Qo'shma Shtatlari qishloq xo'jaligi ishlab chiqarish resurslari. Amerika Qo'shma Shtatlari qishloq xo'jaligi mahsulotlari tarkibi va ularni yetishtirish miqdori. Amerika Qo'shma Shtatlari qishloq xo'jaligida ishlab chiqarish tashkil etish shakllari. Amerika Qo'shma Shtatlarida qishloq xo'jaligini tartibga solish va tarmoqni qo'llabquvvatlash tartiblari. Amerika Qo'shma Shtatlari qishloq xo'jaligining tashqi iqtisodiy aloqalari va ularni rivojlanishi.

19-Mavzu. Mustaqil davlatlar hamdo'stligi davlatlari qishloq xo'jaligi

Mustaqil davlatlar hamdo'stligi davlatlari qishloq xo'jaligi ishlab chiqarish resurslari. Mustaqil davlatlar hamdo'stligi davlatlari qishloq xo'jaligi mahsulotlari tarkibi va ularni yetishtirish miqdori. Mustaqil davlatlar hamdo'stligi davlatlarida qishloq xo'jaligida ishlab chiqarish tashkil etishning asosiy shakllari. Mustaqil davlatlar hamdo'stligi davlatlarida qishloq xo'jaligini tartibga solish va tarmoqni qo'llab-quvvatlash tartiblari. Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi sharoitida mustaqil davlatlar hamdo'stligi davlatlari qishloq xo'jaligini rivojlantirishga qaratilgan chora-tadbirlar.

Asosiy darsliklar va o'quv qo'llanmalar

1. Ms Connell. Brue. Economics. 19th edition. Mcgraw-hill/Irwin, USA, 2014.- 916 p.
2. N. Gregory Mankiw. Principles of Economics, 7th edition. Amazon, USA 2014.
3. Paul A. Samuelson, William D. Nordhaus. Economics. 19th Edition. McGraw-Hill Companies. USA. 2009.-1360 p.
4. Makkonnell, Kempbell R., Bryu, Stenli L., Flinn, Shon Masaki. Ekonomiks: printsipy, problemy i politika. 21 izdanie M. «Infra», 2019.1008str.
5. Xodiev B.Y., Shodmonov Sh.Sh. «Iqtisodiyot nazariyasi». Darslik.- T.: «Barkamol fayz media», 2017 yil
6. O'lmasov A., Vaxobov A.V. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. - T. «Iqtisod - moliya», 2014. -4 8 0 bet.
7. Xajiev B.D., Mamaraximov B.E., Mambetjanov O.Q. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik.T.: "Iqtisodiyot",2019.- 548 bet

1 Hakimov R. Agrosanoat majmuasi iqtisodiyoti: Darslik. - T.: Iqtisodiyot, 2012.- 264b.

2 Xamdamov K-C. «Qishloq xo'jaligi korxonalarini faoliyatini boshqarish», T.:

«O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi Adabiyot Jamgarmasi nashriyoti», 2004.-198 b.

3 Xusanov R.X. Agrosanoat kompleksi iqtisodiyoti: (to'ldirilgan ikkinchi nashri. O'quv qo'll.).-T.: Kuvaso, 2003.-771 b.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Juravleva G.P. Ekonomicheskaya teoriya. Mikroekonomika-I. Uchebnik.M. Dashkov i. Ko.2016g. 934 s.
2. Kochetkov A.A. Ekonomicheskaya teoriya. Uchebnik dlya bakalavrov. M: Dashkov i. Ko.2016g-696 s.
3. Pol Krugmann i dr. Основы экономики. Изд. Дом "Piter" 2011, 830 str

1. Сельское хозяйство Узбекистана. Статистический сборник.-Т.: Госкомитет РУз по статистике, 2013.-170 с

2. Материально - техническое обеспечение агропромышленного комплекса/ Под ред. В.Я.Лимарева. М.:Известия. 2002.

"Agrosanoat majmuasi iqtisodiyoti" fanidan YDA uchun savollar bazasi

1. "Agrosanoat majmuasi iqtisodiyoti" fani nimani o'rganadi?
2. Fanning tarkibi va asosiy vazifalari nimalardan iborat?
3. Fanning o'z predmetini o'rganish usuluri.
4. Fanning o'rganish ob'yektlari.
5. Fanning o'zga fanlar orasidagi o'rni va bog'liqligi.
6. Fanni shakllanish va rivojlanish tarixi.
7. Fanning rivojlanishiga katta hissa qo'shgan agrar iqtisodchi olimlardan kimlarni bilasiz?
8. Agrar siyosat deganda nimani tushunasiz?
9. Agrasanoat majmuasini barqaror rivojlantirish.
10. "Agrosanoat majmuasi iqtisodiyoti" fani o'z predmetini qanday ketma-ketlikda o'rganadi?
11. Agrosanoat inetgratsiyasi nima?
12. "Agrosanoat majmuasi" tushunchasiga ta'rif bering?
13. Agrosanoat majmuasining mohiyati va mamlakat iqtisodiyotidagi o'rni.
14. Agrosanoat majmuasi nechta sohalardan iborat?
15. ASMning birinchi sohasiga qaysi tarmoq va xizmatlar kiradi ?
16. ASMning ikkinchi sohasiga qaysi tarmoq va xizmatlar kiradi ?
17. ASMning uchinchi sohasiga qaysi tarmoq va xizmatlar kiradi?
18. ASMning to'rtinchi sohasiga qaysi tarmoq va xizmatlar kiradi?
19. ASMning ishlab chiqarish infratuzilmasini tarkibini ayting.
20. ASMning ijtimoiy infratuzilmasini tarkibini ayting.

21. Agrosanoat majmuasining maqsadli asosiy vazifalari nimalardan iborat?
22. Agrosanoat majmuasini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari nimalardan iborat?
23. Agrosanoat majmuasi birinchi sohasining tarkibi.
24. Agrosanoat majmuasi birinchi sohasining iqtisodiyotdagi o'rni va ahamiyati.
25. Qishloq xo'jaligiga ma'danli o'g'itlar va kimyoviy vositalar ishlab chiqaruvchi soha.
26. Qishloq xo'jaligiga texnikalar ishlab chiqarish.
27. Traktorsozlik va qishloq xo'jaligi mashinasozligi.
28. CHorvachilik uchun omuxta yem ishlab chiqaruvchi soha.
29. Agrosanoat majmuasi birinchi sohasi tarmoqlarini joylashtirish va rivojlantirishning mintaqaviy muammolari.
30. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash sohasiga ishlab chiqarish vositalari ishlab chiqaruvchi korxonalarining rivojlanishi.
31. Agrosanoat majmuasining birinchi sohasiga kirgan tarmoqlarning O'zbekiston Respublikasida rivojlanganlik darajasi.
32. Agrosanoat majmuasi birinchi sohasiga kirgan tarmoqlarni rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari.
33. Agrosanoat majmuasi uchinchi sohasining tarkibiga qanday tarmoqlar kiradi?
34. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini tayyorlovchi tarmoqlar.
35. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlovchi soha.
36. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini saqlovchi soha.
37. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini tashuvchi soha.
38. ASMning uchinchi sohasida tashkil etilayotgan qo'shma korxonalar.
39. Agrosanoat majmuasi uchinchi sohasining hozirgi rivojlanish darajasi qanday?
40. O'zbekiston Respublikasida qaysi qayta ishlash tarmoqlari yaxshi rivojlangan?
41. O'zbekiston Respublikasi agrosanoat majmuasi uchinchi sohasini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari. Qayta ishlash korxonalarini joylashtirish tamoyillari.
42. "Agrosanoat majmuasining infratuzilmasi" tushunchasi.
43. Agrosanoat majmuasi infratuzilmasining tarkibi.
44. Agrosanoat majmuasi infratuzilmasining mohiyati.
45. Agrosanoat majmuasi infratuzilmasining iqtisodiyotdagi o'rni va ahamiyati.
46. Sohaning asosiy maqsad va vazifalari.
47. Agrosanoat majmuasi infratuzilmasini mutanosib rivojlantirish zarurati.
48. Qishloq xo'jaligiga texnikaviy xizmat ko'rsatuvchi sohalarning hozirgi holati.
49. Agrosanoat majmuasi ishlab chiqarish infratuzilmasi tarkibi va bu tuzilma rivojlanishining hozirgi holati.
50. Agrosanoat majmuasi ishlab chiqarish infratuzilmasini yanada rivojlantirish yo'nalishlari.

51. Agrosanoat majmuasi ishlab chiqarish infratuzilmasini tashkil etishning o'zga xos xususiyatlari.
52. "Agrosanoat majmuasining infratuzilmasi" tushunchasi.
53. Agrosanoat majmuasi ijtimoiy infratuzilmasining tarkibi.
54. Agrosanoat majmuasi ijtimoiy infratuzilmasining mohiyati.
55. Agrosanoat majmuasi ijtimoiy infratuzilmasining iqtisodiyotdagi o'rni va ahamiyati.
56. Sohaning asosiy maqsad va vazifalari.
57. Agrosanoat majmuasi ijtimoiy infratuzilmasini mutanosib rivojlantirish zarurati.
58. Qishloq xo'jaligi aholisiga xizmat ko'rsatuvchi sohalarning hozirgi holati.
59. Agrosanoat majmuasi ishlab chiqarish ijtimoiy infratuzilmasi tarkibi va bu tuzilma rivojlanishining hozirgi holati.
60. Agrosanoat majmuasi ishlab chiqarish ijtimoiy infratuzilmasini yanada rivojlantirish yo'nalishlari. Agrosanoat majmuasi ijtimoiy infratuzilmasini tashkil etishning o'zga xos xususiyatlari.
61. "Tarmoq" deganda nimaning tushunasiz?
62. Asosiy, qo'shimcha va yordamchi tarmoqlar.
63. Qishloq xo'jaligining ahamiyati, tarkibi va uning o'ziga xos xususiyatlari.
64. Qishloq xo'jaligining O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotidagi o'rni.
65. Qishloq xo'jaligida ishlab chiqarishni tashkil etishga ta'sir qiluvchi o'ziga xos xususiyatlar nimalardan iborat?
66. SHirkat xo'jaliklari, mohiyati va ularni rivojlanishi.
67. SHirkat xo'jaliklarining tashkiliy – iqtisodiy asoslari.
68. Fermer xo'jaliklari, mohiyati va ularni rivojlanishi.
69. Fermer xo'jaliklarining tashkiliy – iqtisodiy asoslari.
70. Dehqon xo'jaliklari, mohiyati va ularni rivojlanishi.
71. Dehqon xo'jaliklarining tashkiliy – iqtisodiy asoslari.
72. Yer qishloq xo'jaligida nima uchun asosiy ishlab chiqarish vositasi hisoblanadi?
73. Qishloq xo'jaligida yerning ishlab chiqarish vositasi sifatidagi o'ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat?
74. Yer transformatsiyasi nima?
75. Yer transformatsiyasining qanday turlari bor?
76. Yerdan foydalanishning darajasini ifodalovchi ko'rsatkichlar.
77. Yerdan foydalanishning samaradorligini ifodalovchi ko'rsatkichlar.
78. Yerdan foydalanishning samaradorligini oshirish yo'llarini belgilang.
79. Erdan foydalanishning darajasini oshirish yo'llarini belgilang.
80. O'zbekiston Respublikasi yer fondi va uning taqsimlanishi.
81. Yer munosabatlarini rivojlantirish yo'nalishlari.
82. "Mehnat resurslari" tushunchasi.
83. Qishloq xo'jaligi mehnat resurslari tarkibi.
84. Mehnat resurslaridan foydalanish ko'rsatkichlari.
85. Mehnat resurslaridan foydalanish darajasini ifodalovchi ko'rsatkichlar.

86. Qishloq xo'jaligida mehnat resurslaridan foydalanish samaradorligini ifodalovchi ko'rsatkichlar.
87. Qishloq xo'jaligida mehnat resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirishning asosiy yo'nalishlari.
88. Qishloq xo'jaligida mehnat resurslaridan foydalanish darajasini oshirishning asosiy yo'nalishlari.
89. Mehnat bozori va uning hozirgi holati to'g'risida qisqacha tushuncha.
90. Fermer xo'jaliklari va mehnat resurslari.
91. Dehqon xo'jaliklari va mehnat resurslari.
92. Qishloq xo'jaligi infratuzilmasi va mehnat resurslari
93. Qishloq xo'jaligining moddiy – texnika bazasi deganda nimani tushinasiz?
94. Qishloq xo'jaligining moddiy – texnika bazasining mohiyati va ahamiyati
95. Qanday fondlarga asosiy fondlar deyiladi? Aylanma mablag'lar nima va uning ahamiyati nimada?
96. Qishloq xo'jaligi asosiy fondlaridan foydalanishining o'ziga xos tomonlari.
97. Fondlardan foydalanishning samaradorligi qanday aniqlanadi? Fond qaytishi va fond sig'imi ko'rsatkichi.
98. Fond bilan qurollanish va ta'minlanish darajasi.
99. Fondlardan foydalanish darajasiga qanday omillar ta'sir qiladi?
100. Fondlardan foydalanishning samaradorligiga qanday omillar ta'sir qiladi?
101. Tannarx tushunchasi nimani anglatadi?
102. Tannarxning mohiyati va ahamiyati.
103. Tannarxning qanday turlari mavjud?
104. To'liq tannarx.
105. Ishlab chiqarish tannarxi.
106. Qishloq xo'jaligida mahsulotlar tannarxi qanday usullar orqali hisoblanadi?
107. Qishloq xo'jaligida mahsulot birligining tannarxini pasaytirishga qanday omillar ta'sir etadi?
108. Qishloq xo'jaligida ish birligining tannarxini pasaytirishga qanday omillar ta'sir etadi?
109. O'simlikchilikda mahsulotlar tannarxini aniqlash tartibi.
110. CHorvachilikda mahsulotlar tannarxini aniqlash tartibi.
111. Qishloq xo'jaligi mahsulotlari narxlarining shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar.
112. Narxning funktsiyalari va vazifalari nimalardan iborat?
113. Iqtisodiy asoslangan narxlar deganda nima tushuniladi?
114. Qishloq xo'jaligidagi narxlar tizimi nimalarni ko'zda tutadi?
115. Qishloq xo'jaligining intensivlashtirishning mohiyati.
116. Qishloq xo'jaligining ekstensiv rivojlantirishning mohiyati
117. Qishloq xo'jaligini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari
118. Intensivlashtirishning darajasini ifodalovchi ko'rsatkichlar
119. Intensivlashtirishning samaradorligini ifodalovchi ko'rsatkichlar.

120. Qishloq xo'jaligini intensivlashtirishning asosiy yo'nalishlari.
121. Qishloq xo'jaligi mahsulotlari bozori.
122. Qishloq xo'jaligi marketingi samaradorligi nimalarga bog'liq?
123. Qishloq xo'jaligi marketingi funktsiyalari nimalardan iborat?
124. Qishloq xo'jaligi marketingi strategiyasi qanday tuziladi?
125. Qishloq xo'jaligini davlat tomonidan tartibga solib turish va qo'llabquvvatlashning mohiyati.
126. Qishloq xo'jaligini davlat tomonidan tartibga solib turish va qo'llabquvvatlashning zarurati nimada?
127. Davlatning iqtisodiy funktsiyalari.
128. Qishloq xo'jaligini davlat tomonidan tartibga solishning iqtisodiy dastag va instrumentlari.
129. Dotatsiya nima?
130. Subsidiya nima?
131. Qishloq xo'jaligini davlat tomonidan tartibga solish va qo'llabquvvatlash sohasidagi vazifalari nimalardan iborat?
132. Agrar siyosat nima?
133. O'zbekistonda agrar siyosatni takomillashtirish yo'llari nimalarga asoslanadi?
134. Subvensiya nima?
135. Agrosanoat majmuasi moliya-kredit tizimining mohiyati.
136. Agrosanoat majmuasi moliya-kredit tizimining xususiyatlari.
137. Kredit tushunchasi va uning mohiyati.
138. Qishloq xo'jaligini moliyalashtirish tartibi.
139. Qishloq xo'jaligini kreditlashning qanday shakllari, usullari mavjud?
140. Kreditlash qaysi manbalardan amalga oshiriladi?
141. Qishloq xo'jaligini moliyalashtirish va kreditlashni qaysi yo'llar orqali takomillashtiriladi?
142. Qishloq xo'jaligida soliq siyosati.
143. Mikrokreditlashning mohiyati va tartibi.
144. Lizing va uning qishloq xo'jaligida qo'llanilishi.
145. Evropa Hamjamiyatining yagona agrar siyosatiga qanday erishildi?
146. Evropa Hamjamiyatining yagona agrar siyosatini olib boruvchi tashkilotlar

Kafedra mudiri:

Sh.Sh. Boltayev